

VZOR ZÁPISU

Zápis z obhajoby disertační práce

Studentka: Jana Draberová
Datum narození: 6. 9. 1985
ID studia: 406850
Studijní program: Psychologie
Studijní obor: Sociální psychologie
Název práce: „Vnímaná akademická účinnost žáků středních škol“
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.
Oponenti: doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.
PhDr. Lenka Morávková Krejčová, Ph.D.
Datum obhajoby: 19. 12. 2018
Místo obhajoby: FF UK, Celetná 20, Praha 1, místnost č. 328
Termín: řádný
Předseda komise: prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.
Přítomní: *(jmenovitě vypsati)*

15:29 Předsedkyně komise **prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.** zahájila obhajobu, představila sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představila studenta.

15:31 Školitelka stručně přítomné seznámila se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedla ve svém písemném vyjádření.

15:37 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělila zejména cíle své disertační práce s důrazem na metodologickou část práce, ve které vytvořila nástroj pro měření vnímané akademické účinnosti žáků středních škol. Svou motivaci k danému cíli vysvětlila absencí podobného nástroje v ČR. Svou disertační práci tak navazuje na svou diplomovou práci. Uvedla také průběh sběru dat a krátce popsala výzkumný soubor. Vyjádřila se také k reliabilitě a validitě vytvořeného dotazníku a přednesla východiska pro tvorbu norem tohoto dotazníku.

15:50 Oponentka **doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.** seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že **doporučuje** předloženou disertační práci k obhajobě. Položila studentce tyto otázky:

- Kapitola 2.9. Rozvoj vnímané akademické účinnosti se opírá především o zahraniční zdroje: jediná výjimka je spojena s programem instrumentálního obohacování (Málková). Jak studentka vidí vztah VAÚ k formativnímu hodnocení ve školním prostředí?
- Jak by bylo možné interpretovat výsledky zkoumání, které uvádějí vyšší VAÚ rozdílně v předmětech u gymnázií a jiných druhů škol? Tj. jak podle autorky vstupuje „do hry“ charakter jednotlivých typů škol?
- Jak bylo zajištěno, aby žáci nesměšovali „zajímavost obsahu“ se „způsoby výuky“?

15:56 Oponentka **PhDr. Lenka Morávková Krejčová, Ph.D.** seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že **doporučuje** předloženou disertační práci k obhajobě.

Položila studentce tyto otázky:

- Je některá sledovaná proměnná výzkumného souboru (např. gender, zastoupení gymnazistů, studentů SOŠ a SOU) srovnatelná s rozložením v populaci ČR?
- Výsledky ukázaly, že zatímco v českém jazyce mají získaná data normální rozložení, v matematice nikoli. Napadá autorku nějaké vysvětlení, proč se data z tohoto hlediska tak diametrálně odlišují?
- Z analýz vnímané akademické účinnosti žáků s různými typy speciálních vzdělávacích potřeb vyplynulo, že nejvýznamnější dopad měla dyslexie a dyskalkulie, naopak například symptomy syndromu ADHD se ve výpovědích žáků signifikantně neprojevíly?
- Jaké jsou další plány s uveřejněním vzniklého diagnostického nástroje?

16:00 Studentka reagovala na posudky oponentů a jejich položené otázky:

Vztah VAÚ k formativnímu hodnocení studentka potvrdila a uvádí, že ji při psaní práce nenapadlo se více věnovat tomuto tématu a prostudovat více zdrojů. Dále předkládá svou úvahu, že gymnázia jsou vnímána jako příprava na další studium a tudíž se zaměřuje více na obecné předměty. Proto si studenti gymnázií důvěřují více v těchto obecných předmětech, jakými český jazyk a matematika jsou. Oproti tomu na SOŠ je důraz kladen více na předměty odborné, než na ty obecné. Studentka k další otázce vysvětluje, že provedli regresní analýzu, která ukázala, že obsah výuky sice souvisí s účinností, ale styl výuky nikoli. Studenti tedy byli schopni tyto dva faktory rozlišit.

K otázkám oponentky doktorky Morávkové Krejčové studentka uvádí, že výzkumný soubor není svým rozložením srovnatelný s běžnou populací ani ve vztahu k gender ani typu školy – výzkumný soubor obsahuje o něco více dívek, avšak tento rozdíl není příliš velký. Původně chtěla studentka provádět srovnávací studii mezi typy škol navzájem, což způsobilo nerovnost zastoupení studentů různých oborů oproti běžné populaci. Z tohoto záměru však poté upustila. K rozdílu normálního rozložení u českého jazyka a matematiky studentka přednáší svou úvahu, kdy se v praxi setkává s tím, že žáci mívají k matematice extrémní postoje – buď jim jde, nebo nejde. Další proměnnou může být fakt, že matematika v průběhu studia na sebe více navazuje, kdežto český jazyk nikoli a obsahuje víc rozmanitých oblastí (gramatika, literatura, sloh). Na otázku nepotvrzené negativní korelace ADHD k vnímané účinnosti žáka, která by se dala předpokládat, studentka odpovídá, že z její zkušenosti děti s ADHD při studiu mívají pozitivní zážitek úspěchu, kdežto u žáků s poruchami učení jsou tyto prožitky úspěchu méně časté. K uveřejnění dotazníků studentku napadlo dát tento nástroj na veřejně dostupné webové stránky.

16:11 Oponenti (a školitel) se vyjádřili k vystoupení studenta – přítomní s doplněním studentky souhlasili, její případné interpretační odhady hodnotili jako logické a neměli další otázky. Studentku hodnotili jako erudovanou a její práci jako velmi kvalitní s důrazem na přínos její práce do praxe poradenské a pedagogické psychologie.

16:12 Předseda komise zahájil diskusi.

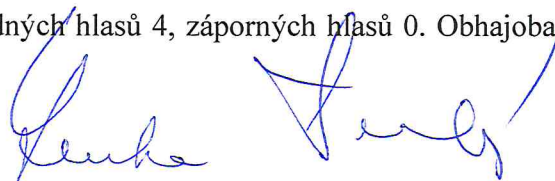
V následné diskusi vystoupil:

Doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc. vnesla do diskuze téma vzájemného vztahu doménové specifičnosti a vnímané účinnosti. Dotazovala se studentky, zda a jak by mohla doménová specifičnost souviset s pedagogickými cíli učitele či jeho postupy při výuce, tedy, čím by mohla být tato proměnná ovlivnitelná. Studentka uvedla, že vnímaná účinnost je dynamická a prochází tedy určitým vývoj. Poukázala na přítomnost určitých společných/obecných dovedností, které studenti musí zvládnout. Pokud bychom zjistili, co tyto dovednosti jsou, mohli bychom také ovlivnit vnímanou účinnost. **Doc. PhDr. Eva Bedrnovou, CSc.** zajímala míra ochoty studentů participovat na výzkumu, a zda se studentka setkala s různou ochotou závislou na typu škol – gymnázia, SOŠ. Studentka popsala svůj postup při sběru dat, kdy uvedla, že nejprve školy oslovovala prostřednictvím ředitelů/ek škol, avšak míra spolupráce byla v tomto případě velmi

nízká. Vyšší míra ochoty participace byla u škol, které studentka oslovila přes výchovné poradce. Nezaznamenala však rozdíl v míře spolupráce dle typu škol. **Prof. PhDr. Jiří Šípek, CSc., Ph.D.** vnesl do diskuze téma vyšších skóre u dotazníku vytvořeném studentkou. Co znamená maximální skóre, zda je žádoucí a s jakými faktory může korelovat (známky, sebevědomí, seberegulací apod.), popřípadě, zda na toto téma studentka narazila při studiu literatury? Studentka souhlasila s tím, že v zahraniční odborné literatuře se objevuje vztah mezi vnímanou účinností a seberegulací. Dále se pan prof. Šípek dotazoval, zda existuje opravdu přímá úměra mezi vnímanou účinností a známkami žáka. Na téma reagoval **prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc.**, který uvádí, že by byla zajímavá studie zjišťující rozdíly mezi skupinami studentů, kdy tato přímá úměra platí a kdy naopak neplatí. Do diskuze se zapojila také **prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.**, která poukázala na roli učitele či na jeho míru objektivitu při hodnocení žáků jako důležitou proměnnou v tomto vztahu. Prof. Štech dále ocenil výzkumný vzorek a uvedl poslední otázku týkající se čtyřech situací náročnosti, které studentka ve své práci uvádí. Zajímalo ho, zda mezi těmito situacemi byl významný rozdíl a zda nemohlo dojít k tomu, že některé situace jsou pro žáky více náročné a některé spíše běžné. Studentka potvrdila, že korelace u všech čtyřech situací u každého z předmětů (český jazyk a matematika) byla významná. Dále uvedla, že identifikace těchto „náročných situací“ vychází z pilotáže její diplomové práce a tudíž je sami studenti jako velmi náročné vnímali.

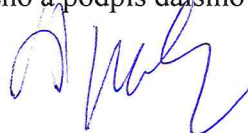
16:26 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala pomocí hlasovacích lístků, počet členů komise činil 4 – kladných hlasů 4, záporných hlasů 0. Obhajoba disertační práce byla klasifikována **prospěla**.

Jméno a podpis předsedy komise: prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.

Jméno a podpis dalšího člena komise:

Zapisovatel: Daniela Hodurová